

[Diderichsen.]

skabsmeddelelsen; men jeg afstår fra en nærmere omtale for ikke yderligere at forlænge forhandlingen.

Jeg vil gerne slutte med at udtale det håb, at det høje ting ved en grundig og fordomsfri behandling af denne vigtige lovgivning med den højtærede ministers tilslutning vil vise mod og fremsyn nok til at gennemføre en radikalisering af lovforslagene efter den her skitserede hovedretning.

Lembourn: I tilslutning til de betragtninger, mit partis ordfører i denne sag, det ærede medlem hr. Edy. Jensen, har fremsat, vil jeg gerne, som jeg gjorde det ved første behandling i foråret, uddybe nogle af de principielle synspunkter, som ligger mig på sinde.

Det forekommer mig, at man ved denne første behandling i lige så høj grad som i foråret savner en målsætning. Vi må vel se i øjenene, at en omfattende reform af hele vort uddannelsessystem meget snart må komme; så er det nødvendigt, at man prøver på at forestille sig en eller anden målsætning, og at man også stiller det samme spørgsmål i forbindelse med disse lovforslag. Det ærede medlem hr. Helveg Petersen efterlyste en sådan målsætning, og deri er jeg enig; men så må man da også straks stille det næste spørgsmål: ja men hvad skal indholdet i denne målsætning være?

Jeg tror, at hvis man vil opretholde dansk forsknings kvalitet, må man lette det undervisningspres, som ligger på de forskere, der samtidig underviser. Hvis man vil nuancere uddannelsesformerne, så de i højere grad svarer til et stadig mere kompliceret samfunds stadig mere varierede krav, og hvis man vil udnytte de store offentlige investeringer i uddannelsen mere effektivt, tror jeg, at universiteterne og de højere læreanstalter før eller senere kommer til at følge handelshøjskolens og lærerhøjskolens gode eksempel, nemlig med en leddeling af uddannelsen. Det er ikke stedet at komme ind på det her — det falder uden for disse lovforslag — men jeg vil blot sige så meget, at kommer der en reform i retning af en leddeling, som selvfølgelig vil være forskellig for de forskellige fakulteter og læreanstalter — og jeg tænker mig noget i retning af det anglo-amerikanske undervisningssystem —

burde man vel egentlig overveje allerede nu, da vi skal behandle læreruddannelsen, om ikke også en sådan leddeling i hvert fald skulle indgå i målsætningen for de kommende seminarier.

Sandsynligvis vil en undervisningsreform dreje sig dels om en leddeling, dels om en nærmere forbindelse med de forskellige uddannelsesinstitutioner. Det er nødvendigt, at vi får ophævet den i historisk forstand middelalderlige isolation, som er imellem de forskellige fakulteter og læreanstalter, og at vi gør, hvad vi kan for at få det meningsløse skel mellem akademisk og såkaldt ikke-akademisk uddannelse væk.

Hvis man nu gør det tankeeksperiment, at man vil måle læreruddannelseslovsforslaget på en reform efter disse principielle linjer, hvilket resultat kommer man så til? Man kan spørge sådan: ja men hvorfor skulle man overhovedet overveje en eventuel leddeling af læreruddannelsen? Så småt er man jo egentlig begyndt på det; det af det ærede medlem hr. Poul Hartling nu døbte HF-studium er for så vidt en slags begyndelse på en nuancering og en leddeling af en af vore uddannelsesformer. Man kunne også sige, at når man deler de pædagogiske fag i 3 specialer, er også det en form for leddeling, omend på en anden led. Men hvis vi nu tænker os, at vi skal i den retning, kunne man så forestille sig, at der var et naturligt behov for det samme inden for læreruddannelsen? Ja, det tror jeg.

Før eller senere får vi en 10-årig folkeskole. Vi må måske se i øjnene, at real-skolen i hvert fald får en svindende indflydelse, og man kan tænke sig, at folkeskolens lærere skal undervise i et løb på 10 år — det er i hvert fald ikke udelukket. Det betyder et stærkt voksende, varieret krav til læreruddannelsen, og dér er det så, man må spørge: ja men ville det da ikke være rationelt at overveje at dele læreruddannelsen op i en almen grad og en specialgrad, således at man — eventuelt ved en 3-årig eller 4-årig almen grad — uddannede sig til at undervise i de første klasser og, hvis man ville gå videre og opfylde de voksende krav, som må stilles til en undervisning i de højere klasser, dertil lagde en specialgrad på 1 eller 2 år? Det ville betyde en mildere overgang til gymnasiet, det ville betyde en ophævelse af skellet